

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG**

PHẠM XUÂN VŨ

**XÂY DỰNG SCADA CHO MÔ HÌNH HỆ THỐNG ĐIỆN
NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI HÒA LƯỚI - ỨNG DỤNG TẠI
THÀNH PHỐ LÀO CAI**

**Ngành: Kỹ thuật điều khiển và tự động hóa
Mã số: 8520216**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KỸ THUẬT
NGÀNH KỸ THUẬT ĐIỀU KHIỂN VÀ TỰ ĐỘNG HÓA**

Thái Nguyên - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG**

PHẠM XUÂN VŨ

**XÂY DỰNG SCADA CHO MÔ HÌNH HỆ THỐNG ĐIỆN
NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI HÒA LƯỚI - ỨNG DỤNG TẠI
THÀNH PHỐ LÀO CAI**

**Ngành: Kỹ thuật điều khiển và tự động hóa
Mã số: 8520216**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KỸ THUẬT
NGÀNH KỸ THUẬT ĐIỀU KHIỂN VÀ TỰ ĐỘNG HÓA**

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

1. PGS.TS. Nguyễn Hữu Công

2. TS. Vũ Ngọc Kiên

Thái Nguyên - 2020

LỜI CẢM ƠN

Em xin gửi lời cảm ơn chân thành đến PGS.TS. Nguyễn Hữu Công, TS. Vũ Ngọc Kiên - người hướng dẫn khoa học, các thầy đã định hướng và nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ em trong quá trình làm luận văn.

Em xin gửi lời biết ơn sâu sắc đến quý thầy cô giáo trường Đại học Công nghệ thông tin và Truyền thông; Khoa Công nghệ tự động hóa đã truyền đạt những kiến thức và kinh nghiệm quý báu cho chúng em trong thời gian học tập.

Xin chân thành cảm ơn các bạn bè, đồng nghiệp, ban cán sự và các học viên lớp cao học CDK 17A, những người thân trong gia đình đã động viên, chia sẻ, tạo điều kiện giúp đỡ trong suốt quá trình học tập và làm luận văn.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2020

Tác giả

Phạm Xuân Vũ

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi dựa trên sự hướng dẫn của tập thể các nhà khoa học và các tài liệu tham khảo đã trích dẫn. Kết quả nghiên cứu là trung thực.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2020

Học viên

Phạm Xuân Vũ

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN	i
LỜI CAM ĐOAN.....	iv
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH ẢNH	viii
MỞ ĐẦU.....	1
I. Đặt vấn đề.....	1
II. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
III. Hướng nghiên cứu của đề tài	2
IV. Những nội dung nghiên cứu chính	3
V. Phương pháp nghiên cứu	3
VI. Ý nghĩa khoa học của đề tài	4
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ HỆ THỐNG NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI HÒA LƯỚI VÀ HỆ THỐNG SCADA.....	5
1.1. TỔNG QUAN VỀ NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI.....	5
1.1.1. Tổng quan.....	5
1.1.2. Thị trường Pin mặt trời	14
1.1.3. Sản xuất pin mặt trời.....	16
1.2. CÁC MÔ HÌNH NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI.....	19
1.2.1. Hệ thống năng lượng mặt trời hòa lưới.....	19
1.2.2. Hệ thống điện năng lượng mặt trời độc lập	21
1.2.3. Hệ thống năng lượng mặt trời lai tạp	23
1.3. MÔ TẢ HỆ THỐNG SACDA	25
1.3.1. Tổng quan.....	25
1.3.2. Các thành phần logic của hệ thống SCADA.....	26
1.4. KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	28
CHƯƠNG 2: TRUYỀN THÔNG GIỮA HỆ THỐNG NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI HÒA LƯỚI ĐẾN TRUNG TÂM ĐIỀU ĐỘ KIỂM SOÁT.....	29
2.1.TỔNG QUAN VỀ MẠNG TRUYỀN THÔNG CÔNG NGHIỆP	29

2.1.1. Tổng quan về mạng truyền thông công nghiệp	29
2.1.2. Các cấp trong mạng truyền thông công nghiệp	32
2.2. CÁC MẠNG TRUYỀN THÔNG CÔNG NGHIỆP THƯỜNG DÙNG.....	34
2.2.1. Truyền thông nối tiếp RS232.....	34
2.2.2. Chuẩn truyền thông HART.....	35
2.2.3. Mạng truyền thông công nghiệp DeviceNet	36
2.2.4. Mạng truyền thông công nghiệp ControlNet	38
2.2.5. Mạng truyền thông công nghiệp Modbus	38
2.2.6. Mạng truyền thông công nghiệp Profibus.....	39
2.2.7. Mạng truyền thông công nghiệp Profinet	40
2.3. LỰA CHỌN TRUYỀN THÔNG GIỮA HỆ THỐNG NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI HÒA LƯỚI ĐẾN TRUNG TÂM ĐIỀU ĐỘ, KIỂM SOÁT.....	43
2.3.1. Hệ thống điện năng lượng mặt trời nối lưới không sử dụng Acquy	44
2.3.2. Hệ thống điện năng lượng mặt trời nối lưới có sử dụng Acquy	45
2.4. KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	48
CHƯƠNG 3: XÂY DỰNG SCADA CHO HỆ THỐNG NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI HÒA LƯỚI TẠI THÀNH PHỐ LÀO CAI.....	49
3.1. THIẾT KẾ BẢN VẼ TỬ HÒA LƯỚI TẠI HIỆN TRƯỜNG	49
3.2. LỰA CHỌN GIẢI PHÁP VÀ THIẾT BỊ TRUYỀN THÔNG.....	56
3.3. THIẾT KẾ GIAO DIỆN ĐIỀU KHIỂN GIÁM SÁT SCADA CHO HỆ THỐNG ĐIỆN NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI.....	60
3.4. KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	66
KẾT LUẬN	67
TÀI LIỆU THAM KHẢO	69

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

STT	VIẾT TẮT	ĐẦY ĐỦ	Ý NGHĨA
1.	PV	photovoltaics	Quang điện
2.	CSP	Concentrated solar power	Điện mặt trời tập trung
3.	NLMT		Năng lượng mặt trời
4.	NLTT		Năng lượng tái tạo
5.	CSP	Concentrating Solar Thermal Power	Công nghệ năng lượng mặt trời hội tụ
6.	PMT		Pin mặt trời
7.	c-Si	silicon - crystalline silicon	Tinh thể bán dẫn silicon - crystalline silicon
8.	TF	thin-film	Màng mỏng
9.	GTI	Grid-Tie Inverter	Bộ biến tần hòa lưới
10.	DTE	Digital to Analog	Thiết bị đầu cuối dữ liệu
11.	DCE	Voltage/frequency	Thiết bị truyền dữ liệu
12.	HMI	Human Machine Interface	Màn hình giao tiếp người và máy
13.	SCADA	Supervisory control and data acquisition	Điều khiển giám sát và thu thập dữ liệu

DANH MỤC CÁC HÌNH ẢNH

Hình 1. 1. Các loại modul thu và chuyển đổi năng lượng mặt trời.....	10
Hình 1. 2. Tấm pin chất liệu Crystalline silicon (c-Si).....	12
Hình 1. 3. Công nghệ NLMT hội tụ (Concentrating Solar Thermal Power, CSP)....	14
Hình 1. 4. Thị trường giá năng lượng mặt trời và năng lượng gió từ 2010 đến 2016	15
Hình 1. 5. Thị trường giá Pin mặt trời một số nước từ 2010 đến 2016	16
Hình 1. 6. Hệ thống điện năng lượng mặt trời hòa lưới.....	19
Hình 1. 7. Hệ thống điện năng lượng mặt trời độc lập	22
Hình 1. 8. Hệ thống điện năng lượng mặt trời lai tạp.....	24
Hình 1. 9. Phòng điều khiển Hệ thống SCADA	25
Hình 1. 10. Ví dụ một Hệ thống SCADA	26
Hình 1. 11. Phần cứng và phần mềm của Hệ thống điều khiển SCADA	28
Hình 2. 1. Một ví dụ mạng truyền thông công nghiệp.....	29
Hình 2. 2. Mạng khu vực điều khiển cục bộ Fieldbus.....	31
Hình 2. 3. Mạng khu vực điều khiển cục bộ Fieldbus.....	32
Hình 2. 4. Dữ liệu trong truyền thông nối tiếp RS232	34
Hình 2. 5. Cổng truyền thông nối tiếp RS232	35
Hình 2. 6. Giao thức HART	36
Hình 2. 7. Giao thức DeviceNet.....	37
Hình 2. 8. Mạng truyền thông công nghiệp ControlNet	38
Hình 2. 9. Truyền thông Modbus.....	39
Hình 2. 10. Truyền thông Profibus	40
Hình 2. 11. Mạng truyền thông Profinet Network.....	42
Hình 2. 12. Sự kết hợp hệ thống khác nhau trong Profinet	43
Hình 2. 13. Hệ thống điện năng lượng mặt trời nối lưới không sử dụng Acquy	45
Hình 2. 14. Hệ thống điện năng lượng mặt trời nối lưới có sử dụng Acquy	47

Hình 3. 1. Sơ đồ nguyên lý tổng thể các thiết bị hiện trường cho 2 trạm 10kW	49
Hình 3. 2. Sơ đồ đấu công tơ cho trạm 10kw.....	50
Hình 3. 3. Sơ đồ đấu nối tủ hòa lưới 10kW	50
Hình 3. 4. Sơ đồ đấu nối tủ hòa lưới 10kW (tiếp).....	51
Hình 3. 5. Sơ đồ đấu nối tủ hòa lưới 10kW (tiếp).....	51
Hình 3. 6. Sơ đồ đấu nối bộ nghịch lưu DC/AC	52
Hình 3. 7. Sơ đồ đấu nối bộ nghịch lưu DC/AC (tiếp)	52
Hình 3. 8. Sơ đồ nguyên lý tổng thể các thiết bị hiện trường cho trạm 5kW	53
Hình 3. 9. Sơ đồ đấu công tơ cho trạm 5kw.....	53
Hình 3. 10. Sơ đồ đấu nối tủ hòa lưới 5kW	54
Hình 3. 11. Sơ đồ đấu nối tủ hòa lưới 5kW (tiếp).....	54
Hình 3. 12. Sơ đồ đấu nối bộ nghịch lưu DC/AC (tiếp)	55
Hình 3. 13. Thử nghiệm kết nối S7 1200 với Router F3425	56
Hình 3. 14. Mô hình bài toán truyền thông hệ thống điện năng lượng mặt trời về phòng điều khiển trung tâm qua sóng 3G/4G.	57
Hình 3. 15. Bộ Router Draytek V2912	58
Hình 3. 16. Lắp đặt thử nghiệm hệ thống điện năng lượng mặt trời tại Công ty cổ phần cơ điện tử ASO	59
Hình 3. 17. Thử nghiệm giải pháp truyền thông 4G về phòng điều khiển trung tâm	59
Hình 3. 18. Giao diện được xây dựng trên phần mềm Wincc	60
Hình 3. 19. Hệ thống đang dừng, chưa có lệnh đóng các Inverter và MCCB	60
Hình 3. 20. Hệ thống đang hoạt động ở thời điểm chưa phải giờ cao điểm	61
Hình 3. 21. Screen các thông số của trạm số 1 – Khi chưa đến giờ nắng cao điểm	61
Hình 3. 22. Screen các thông số của trạm số 2 – Khi chưa đến giờ nắng cao điểm	62
Hình 3. 23. Screen các thông số của trạm số 3 – Khi chưa đến giờ nắng cao điểm	62
Hình 3. 24. Screen đồ thị công suất	63
Hình 3. 25. Screen cho phép cài đặt các tham số bảo vệ hệ thống	63
Hình 3. 26. Screen tổng quát khi hệ thống làm việc vào thời điểm nắng cao điểm	64

Hình 3. 27. Screen các thông số của trạm số 1 – Khi đến giờ nắng cao điểm.....	64
Hình 3. 28. Screen các thông số của trạm số 2 – Khi đến giờ nắng cao điểm.....	65
Hình 3. 29. Screen đồ thị công suất khi giờ nắng cao điểm.....	65